

SZEKELY-UDVARHELY

1848-AS FÜGGETLENSÉGI POLITIKAI SZEKELY ÚJSÁG

Megjelen hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.
Előfizetési ára helyben házhoz hordva, vagy vidékre postán
küldve: egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér.
Külföldre egész évre 12 K. — M. kir. postatakarékpénztári csekk-
és kliring 10,489 sz. — — — — Helyközi telefon 15. sz.
Mindenféle díjak Szekelyudvarhelyt előre fizetendők.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
BETEGN PÁL
LAPTULAJDÓSNOK.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Szekelyudvarhelyt, Kossuth-utca
31. szám, hova az előfizetések, kéziratok és hirdetések küldendők.
Kéziratokat vissza nem adunk. — Hivatalos hirdetések 100 szóig
szavankint 6, azon felül 4 fillér, magán hirdetések négyzet cm
8 fillér, többszöri közlésnél 6 fillér. — Nyílt-tér sora 1 korona

István király — hajdan és most.

A magyarságnak egyetlen igaz ün-
nepét üljük. Ez az ünnep, amelyben
nemzet és király egyesül. Ez az a nap,
amikor nincs különbség hivatalos és
nem hivatalos Magyarország között,
hanem az egész ország egyöntetűen,
egységesen hódol legelső királya em-
lékének.

Nem várjuk a hivatalos és meg-
szokott ünnepi sablont alkalmazni és
nem fogunk azzal foglalkozni, hogy
István király érdemeit méltassuk. Igaz,
hogy nagyjaink emlékének soha sem
áldozhatunk eleget, de azt hisszük, hogy
minden dicsőretnél és ünnepi frázisnál
fenköltebben fejezhetjük ki hálánkat
tetteikkel. És ha minden cselekedetünk-
kel, nemzeti életünk minden jelensé-
gében és megnyilvánulásában azt az
irányt követjük, melyet nagyjaink szá-
munkra kijelöltek, akkor nyugodtan
állithatjuk magunkról, hogy nem va-
gyunk méltatlan utódai nagyjainknak.

Vessünk tehát pillantást arra a
mesgyére, amelyen haladunk és nézzük
meg, egybevág-e ez azzal az uttal,
melyet Szent István követendőnek vélt?

Két irányban igyekezett István ki-
rály nemzeti életünket megszilárdítani.
Befelé a kereszténység eszméjével egy-
ségessé, kifelé pedig a királyi korona
fényének emelésével hatalmassá vélte
tehetni a nemzetet. Mind a két eszköz,
melyet ajánlatosnak vélt, üdvösnek bi-
zonyult. Ugy a kereszténység, mint a
királyság eszméje: ma is összeforrott
a magyarság történetével. És ki tudja,
hol lennénk, hová söpört volna már
el bennünket az a rettenetes sok és
pusztító fürgeteg, ha nem lett volna
Szent István és ha nem követtük volna
tanácsait!?

És mégis, sajnálattal kell látnunk,
hogy nem sikerült a velünk egykoru
nemzeteket megelőznünk, sőt nálunk-
nál sok évszázaddal fiatalabb nemzetek
rohanvást és feltartóztatlanul meg-
előztek bennünket.

A történelem tanítása szerint —
e körülmény okát a szerencsétlen po-
litikai viszonyokban kell keresnünk. Mi
azonban nem vagyunk hajlandók a
Kismet tanában hinni és nem fogad-
hatjuk el azt, hogy a véletlen jó vagy
balszerencse intézhesse egyes nemzetek
sorsát. Ha már közmondással kell iga-
zolni állításunkat, akkor a török vallás
alapgógmájánál sokkal megfelelőbb az
a szállóige, hogy: ki-ki, amint veti ágyát,
ugy alussza álmát...

Magunkban, egyedül és kizárólag
csak magunkban kell keresnünk elma-
radottságunk okait.

Hiszen csak a legutóbbi századok
története is azt bizonyítja, hogy nagyon
sok bajunknak magunk, egyéni és nem-
zeti tulajdonságaink és jellemvonásaink
voltak az okai.

És a legkülönösebb ebben a do-
logban, hogy már senki sem vonja két-
ségbe ez állítás igazát, mégsem okul-
tunk, hanem mindig a véletlenre biz-
zuk legfortosabb kérdéseink sikeres
megoldását.

Nézzük csak, hogy mit tett Szent
István király az ország egysége, ma-
gyarsága érdekében és mit rontottunk
mi mai napig ezeken az intézkedése-
ken?

Minden jogot egyedül és kizárólag
a hódító magyarságnak biztosított. Ide-
gen települőknek is nyújtott kedvez-
ményt, de csak addig, míg ezek feltét-
lenül meghódítottak a nemzeti eszmének.
Semmi pártütést nem tűrt; minden
merényletet, mely a magyarság egysége
ellen irányult, véresen megtorolt. És
hol állunk most? Ott, hogy magyar
embert nem ismerünk, csak magyar
honost. Nemzetünk nem politikai, csak
földrajzi fogalom immár és az igazi
évszázados magyarság semmi előnyt
nem élvez az idegen ajku és csak ide-
vetődött nem magyarok előtt. És ahol
változtatni lehetne ezen a bajon, ott
is a legnagyobb foku hanyagságot és
nemtörődömséget találjuk. A népiskolai
törvény — noha legújabb keletű —
nem teszi kötelezővé a magyar nyelvre
való oktatást; a készüléfében levő vá-
lasztói reform nem emlékezik meg arról,
hogy a választói jog gyakorlásának
alapfeltétele a magyarnyelv tökéletes
tudása legyen. Nos, kell-e részleteseb-
ben fejtegetnünk, mennyire különbözik
az ilyen állapot attól, amely Szent Ist-
ván szemei előtt lebegett!?

Uj jelszavak röpködnek a levegő-
ben, melyek mind a liberálisizmus kö-
pönyegjében akarják bujtatni az ujkori
filozófia tévelygéseit.

Szociális tanoktól terhes a lég,
mely tanok nem ismernek Istent, sem
hazát; melynek minden konzervatív,
ami a lélek nemesebb érzelmeiből fak-
adt és a melynek mindenki zsarnok,
a ki nem engedi meg, hogy hatalmas
acélpántokkal vegyék körül az emberi-
séget. Aki nem akarja megengedni az
anarchiát, a minden rendű rendet és
minden hagyományt felforgató fejtel-
séget, annak fejét követeli és jaj annak,
aki nyíltan szembe mer szállani ez
apostolokkal és galádságuk bélyegét
homlokukra meri sütni. Nos lehetséges
lett volna-e az ilyen terror Szent István
király korában? Semmi esetre sem. És
ha mégis ránk köszöntött ez a szomorú
állapot, úgy annak kizárólag magunk
vagyunk az okai.

Makolay mondotta, hogy a történet
csak konzervativizmust ismer. Csak az
a nemzet életre való, mely görcsösen
ragaszkodik hagyományaihoz és amely
nem rombolja le ősei művét, hogy
azok helyében újat építsen, hanem
mely elegendőnek tartja a régi alapok-
nak magasabbra emelését.

Ez a konzervativizmus: a nemzeti
élet biztosítéka indul veszendőbe. És
ez ellen kell minden körülmények kö-
zött harcolni.

nünk, ezt kell megakadályoznunk, ha
igazán méltóak akarunk lenni Szent
István király emlékére.

Talán a hagyományoktól való ide-
genkedésben találhatjuk annak okát is,
hogy egyetlen nemzeti ünnepünk tá-
volról sem éri el azokat a kereteket,
melyek között külföldön az ilyen ünnep
mozog. A francia szabadságharc évfor-
dulója, az amerikai szabadságünnep,
de egyáltalán minden ehhez hasonló
külföldi ünnepség igazi népünnep. Nincs
egyetlen társadalmi osztály, mely ne
venne részt megülésükben. Inálunk
azonban az ünnepi istentiszteleteken,
meg az elő-esti kivilágításon kívül és
a Budapesten tartott körmenet kivéte-
lével, misem mutatja, hogy egy ezer-
éves nemzet ünneplő megalapításának
évfordulóját. Még az ifjuság sem rendez
semmiféle ünnepélyt, minek legelső
oka az, hogy ilyenkor nyár lévén, az
iskolai előadások szünetelnek. Pedig a
tapasztalás bizonyítja, hogy az iskolai
ifjuságnál lelkesebb és fogékonyabb
ünneplő nincs a világon. Gondoskod-
junk tehát jövőre akárhogy is arról,
hogy maga az ifjuság országsszerte és
testületileg rendezzen ünnepélyeket ezen
a napon. Az, hogy szünidő van, nem
lehet komoly akadály, sőt úgy véljük,
hogy a fiatalság örömmel fogja venni
a szakadatlan pihenésnek egy napi meg-
szakítását.

Ezeket véltük megemlítettőnek
Szent István király ünnepén és remél-
jük, hogy szavunknak lesz, ha csak
némi foganatja is és szavunk nem pusztá-
ban elhintett mag marad. Adja Isten,
hogy úgy legyen!...

Dr Kállay Tamás

orsz. képviselő ur címére.

K. k. Munkapárti Turnus II.

Okolicsányi László jákóhalmi orsz. kép-
viselő épen úgy, mint Ön: hitehagyott lett.
Elhagyta a függetlenségi zászlót és átpártolt
a muszkapárti husosfazék mellé.

Ezt az Okolicsányi nevű képviselőt az
augusztus hó 15-én tartott négyülés felszó-
litotta, hogy mandátumáról mondjon le. Mert:

Ha egy képviselőt — mondotta Batthyány
Tivadargróf a négyülésen — a választó-
kerülete egy bizonyos program alapján
megtiszta azzal, hogy a többség neki man-
dátumot ad, annak kötelessége a választá-
sok előtt mondott programját megtartani,
ahhoz hűséggel viseltetni. Annak a tisztelt
képviselő urnak, bárminő okból szállotta
is meg az ihlet és véleményt változtatott,
joga volt hozzá. De, hogyha megváltoz-
tatta programját, ha más programot
akar követni, mint amilyennel meg lett
választva, akkor egy kötelessége van: le-
tenni a mandátumot, választói elé lépni,
kifejteni új programját (Felkiáltások:
merjen csak idejönni Okolicsányi!) és az
új program alapján kérni a választók
döntését. (Felkiáltások: Okolicsányi nem
mer eljönni!) Ha a választók szabad vá-
lasztás mellett igazolják a képviselőt, ak-
kor fölemelt fővel hirdetheti új program-
ját addig azonban, míg a választók meg-
nyilatkoznak tisztító tüzet, át nem nemt,
nyilatkoznak tisztító tüzet, át nem nemt,

— nézetem szerint — nem követheti. (Felkiáltások: Judás! Áru!)

Képviselő ur! Az ön esete hajszálnyi pontossággal ugyanez. Az udvarhelyi választókerület önt is függetlenségi és 48-as párti programmal választotta meg s jelenleg ön munkapárti „turnus-káplár“-kodik.

Hajlandó-e a konzekvenciát levonni és hitelhagyottságát új választás útján reparálni? Ez, úgy hisszük, politikai becsület kérdése...

Függetlenségi választók.

Méhészet.

Méhészeti vándorgyűlés.

II.

(V—ó) Kora délutáni órákban már százkra menő közönség gyűlt össze a vármegyeház udvarán s e szám az idő teltével folyton növekedett. Közbe megnyitották a sorozó termet, amelyben a kiállítás volt elhelyezve.

A csodálat soknak hangot hozott az ajkára. Tudták, lesz valami kiállítás, de hogy egy alig két éves múlttal bíró egyesület ilyenre képes legyen, azt még a legvármesebb reményűek sem hitték. Izlósos elrendezésben tetemes méz, méztermékek, méhészeti eszközök stb. voltak felhalmozva. 100 éves kaptárak, melyek tanubizonyosságául szolgálnak arra, hogy már akkor gondoltak arra elődeink, hogy a méhet kimélni kell, s nem okvetlen szükséges azok vandal módon elpusztítása. A folyosókon a méhészek helyezkedtek el, kik a különféle szakmunkálátokat mutatják be. Ambrus Andrásné pedig a méhészkedés legnagyobb gyönyörében, a mézpergetésben szorgalmaskodott.

3 óra után a megjelentek elhelyezkedtek a megyeház dísztermében s annak karzatán, s a tengernyi nép türelemmel várta a nagy hőségben a gyűlés megnyitását.

Közben jöttek vendégeink.

Gróf Mikes János főesperes-plebános és báró Jósika Gábor, később Liptay Béla min. osztálytanácsos, miniszteri képviselő, Székelyhidú Viktor gazd. felügyelő, Dr Zsögön Béla erdélyrészi méhész-egyleti ügyvezető elnök, Balázs Ferenc főtitkár stb.

A vármegyeház kapujában a kormány képviselőjét Majthényi Miklós dr üdvözölte a vármegye nevében, a bejáratnál pedig Kovács helyi fényképész készített felvételt a jelenlevőkről.

A magas vendégek a gyűlés teremben elhelyezkedve, Liptay Béla min. o tanácsos szólalt föl először s a következő szavakkal nyitotta meg a kiállítást:

Igen tisztelt uraim! Alig pár hete annak hogy a magyar Alföld egyik metropolisában Szegeden méhészeti kiállítást tekintetem meg, a mely kiállítás méhészársaink szép munkásságáról tett élénk tanubizonyosságot és ismét egy szép képet látok Magyarország gazdasági fejlődéséből itt a Székelyföld szívében, a hol a földmivelésügyi miniszter Ó Nagyméltóságának magas rendelkezése folytán jelentem meg.

Ezen kiküldetésemnek igaz örömmel tettem eleget, mert ezen ünnepben is a feléledt és új erőre kapott erdélyi méhész társadalom együttes működésének szép sikerét és ezzel együtt a magyar méhészeti fejlődésének biztató jelét látom. A méhészeti a kisebb gazdasági ágak között eddig a hamupóke szerepére volt kárhozható. Az a lelkes tevékenység és az a szívósság azonban, mely nemcsak a méheket, hanem a méhészettel foglalkozókat is jellemzi, ma már a méhészeti egy számottevő gazdasági faktorrá emelte.

Hat millió körül van az az érték, melyet a magyar társadalom évenként a kaptárakban összegyűjt, amely érték becse meg-nagóbbodik annak következtében, mert a társadalomnak azon rétege jut ez uton jövedelemhez, a melynél a megélhetés a legne-

hezebb problémát képezi. Fontos tehát az államra is, hogy e téren nagy lépésekkel menjünk előre!

Minden ily kiállítás előőse annak a haladásnak, a mely a fennebbiekől kifolyólag ugy a magán, mint a nemzeti vagyon gyarapodása szempontjából rendkívül kívánatos. Előőse a haladásnak, mely példát mutat, tanulságul szolgál és versenyre ösztönöz.

Vigyék el az urak azt a hagyományt, a melyet itt szereztek és igyekezzenek azt átültetni azoknak is a lelkébe, kikben fogékonyság mutatkozik e foglalkozási ág felkarolása iránt.

Lobogtassuk a zászlót, melynek az egyesületek a mai kiállítással is becsületet szereztek és meg vagyok győződve, hogy e zászló alá még sokan fognak sorakozni, ugy az egyesek, mint az összesek javát szolgálva.

Látom azt a képet, melyet a méhész társadalom és az állam vállalva dolgoznak a méhészeti fejlesztésén s látom az eredményt, a méhészeti az a magas fokát, mely biztosítja nekünk a helyet ott beun a forgatagban, a melyet világkereskedelemnek nevezünk.

E perspektívában örömtelt lélekkel gyönyörködve, a földmivelési miniszter ur ó nagyméltósága nevében az Erdélyrészi méhész-egyesület és Udvarhelyvármegyei méhész-egyesület kiállítását ezennel megnyitom.

Fenséges szavak, méltó a kiküldöthöz és méltó a földmivelési miniszteriumhoz, melynek nagy lelküése folytán a méhészeti valóban elfoglalja az ország gazdaságában azt a helyet, a melyre a népméltóság nagy feladatában hivatva van.

A megnyitó beszéd elhangzása után Dr Majthényi Miklós a vármegye, Hlatky Miklós a vármegyei gazdasági egylet, Ambrus András a székely kisgazdák nevében mondottak üdvözölő beszédet s majd utóbbi indítványa alapján, a földmivelésügyi minisztert táviratilag üdvözölték.

(Folyt. köv.)

Messze, távol...

Messze, távol tőled,
Hol más nóta járja,
Hol az embereket
A jövő nem bántja;
Csendes óráimban
Tájjadon merengvén
Édes szülőföldem
Ott, a Nyikómentén.

Oh, hogy szeretnék
Keblemre ölelni,
Keblemre öelve
Örömkönnyet sirni!
Hogy is van a nóta?!
Szébb ott a fűzfág,
Mint az idegenben
A bájos gyöngyvirág

Nem cifrát, nem urit
Szeretek ott látni,
Talán nem is tudnék
Urral szóba állni!
Boldoggá tesz a nép
Őszinteségével,
Egyszerű kunyhója
Szalmafedelével.

Szeretlek titeket!..
Oh, ha gazdag volnék
Számotokra mennyi
Boldogságot hoznék!..
Pedig Ti adtok azt;
Oh, mi boldog vagyok,
Ha munkától durvult
Kezeket foghatok!...

Bár tőletek távol,
Messze-messze vagyok,
Jó kedvű ifiak
Ti csak daloljatok!
— Én köztetek leszek
Csendes kis falunkban;
Zajos ébrenlétben,
Csendes álmaimban.

József Dezső.

HIREK.

— **A király születése** és Szent István első magyar király napját megelőző estén Székelyudvarhelyt fényes kivilágítás volt. Ugy a középületeken, mint a magán lakásokon nemzeti zászló hirdette e napok jelentőségét. A templomokban ünnepi istentiszteletek voltak, amelyen a hatóságok testületileg vettek részt.

— **Kossuth Ferenc** a 48-as függetlenségi Kossuth-párt vezére friss egészségsben, tele energiával és tetterővel e hó 17-én haza érkezett nyári üdüléséről Budapestre. A pályaudvaron a pártvezért ünnepélyesen fogadták hívei, kiknek nevében Barabás Béla üdvözölte. Kossuth Ferenc, akit rendkívül meghatott a meleg ünneplés, az üdvözölő szavakra a következő beszéddel válaszolt:

— Tisztelt barátaim! Szívemből köszönöm nektek, hogy idejöttetek üdvözölni engem, amikor hosszú távollét után — amely kényszerű távollét volt — ismét hazatértem közibétek azért, hogy kikérjem részemet a küzdelemből. (Lelkes éljenzés.) Midőn ezt teszem, kötelességet vélek teljesíteni, mert meggyőződésem szerint kötelessége a mi pártunknak, hogy először is helyt álljon elveivel mellett, másodsorban megvédelmezze az országot azon óriási terhek ellen, amelyeket az adózók vállaira akarnak rakni. (Igaz! ugy van!) harmadszor érvényesítse a magyar nemzet jogait, negyedsorban pedig igyekezzék megvalósítani azokat a népjogokat, amelyekért a függetlenségi párt mindig harcolt és ezután is harcol. (Éljenzés.) Ezt azonban a legtisztább nemzeti szellemben akarjuk véghezvinni és megvalósítani. Így és csak így, de így mindenestre. (Lelkes éljenzés és taps.) Remélem, hogy ebben a nagy küzdelemben mindenki, aki Magyarországot függetlenségét, államiságát és anyagi boldogulását úgy kívánja, mint mi, egyaránt részt vesz és valamennyien elfelejtjük azt a különbséget, ami közöttünk felmerült és csakis az lebeg előtünk, hogy szolgáljuk hazánkat, szolgáljuk a függetlenségi elveket és szolgáljuk a demokratikus haladást.

— **Elnökvaltozás a törvényszéknél.** A király Bayler Kálmán kir. törvényszékünk érdemes elnökét a marosvásárhelyi ítélőtáblához bírónak és helyébe Dr Haán Béla marosvásárhelyi ítélőtáblai elnöki titkárt a székelyudvarhelyi törvényszék elnökének nevezte ki. Bayler elnök rövid ideit itt léte alatt, általános tiszteletet vívott ki magának. Saját lábán járó, önértetes férfi. Elnöki méltóságát nemcsak lefelé, de felfelé is meg tudta őrizni azokkal szemben is, kik — különösen választások idején — korlátlan hatalmat éreznek önmagukban s bárkit legázolni hajlandók lennének. A kir. törvényszék érintetlen maradt. Oda a kortesvezér beférkőzni nem tudott s ez első sorban Bayler Kálmán elnök érdeme. Végtelenül sajnáljuk körünkől való távozását egyfelől, másfelől pedig örvendünk, hogy nagytekintélyű ítélőtáblánk ily derék, megközelíthetlen bírót nyert ő benne.

— **Az öreg postás előléptetése.** A kereskedelemügyi miniszterium ideiglenes vezetésével megbízott pénzügyminiszter Folberth György székelyudvarhelyi posta és távirata segédellenőrt ellenőrnek léptette elő. Folberth bácsi régi postás Székelyudvarhelyt. Szeptember végén 40 éves szolgálati idejét fogja betölteni. Mindig pontos, hűséges tisztviselője volt posta-ügyünknek. Valóban megérdemelte az előléptetést, sőt ily hosszúságú szolgálat után, még a legfelsőbb kiténtetésre is nagy érdemeket szerzett. Elvben nem vagyunk barátjai az érdemjelekkel való felcicomázásnak és részünkről az összes ilyenmű kiténtetéseket eltöröljük. Pár száz koronával nagyobb fizetés, többet ér a „monétá”-nál. Azonban ma még léteznek s ha már ilyesmiket osztogatnak, akkor legalább olyan egyének kapják, akik tényleg mindenképp megérdemlik. Ez okból tettük szóvá Folberth bácsi rendkívüli szolgálati idejét. Reméljük, hogy illetékes helyen meglátják és szemel

hunyni nem fognak. Noha — ismerve az „öreg” szerénységét — biztosra vesszük, hogy szemrehányást kapunk e kéréstől fel-szólásunkért. De hát mehetségünk van. Igazat irtunk.

— **Drágább lesz a szesz.** Az 1911. évi XIV. t. cikk 8-ik §-ában foglalt rendelkezés szerint szeptember 1-től kezdve a szesz után hektoliterenként az eddigi 130 korona helyett 150 korona adó lesz fizetendő. Ilyképpen a szesz folyadékok literenként 20 fillérrel drágulnak. Most jelent meg a pénzügyminiszter rendelete, mely szerint a meglévő szesz-készlet szept. hó 3-ig bejelentendő az illető pénzügyi szakasznál. A rendelet nemcsak a kereskedőket, de a magánosokat is érdekli, azokat nevezetesen, akiknek szesz folyadék van birtokukban. A rendelet szerint, ha az égetett szesz folyadékok összes készlete az 1899. évi XXV. t. c. szerinti elárúsításra, vagy kimérésre jogosultsággal bíró személy birtokában van 10 liter, más háztartásokban pedig a családfő birtokában 5 liter tiszta alkohol meg nem halad, azt nem kell bejelenteni. Etnél nagyobb készlet azonban okvetlen bejelentendő megadózttatás végett. A bejelentést elmulasztókra magas bírságot fognak kiróni.

— **Józan fővel járj!** E cím alatt a „Székely-Udvarhely” mullokori számában megemlékeztünk Ilyés Ferenc agyagfalvi lakos esetéről, amely ötét „pityókós” állapotában érte. Közleményünkben szó esett arról is, mintha vaslapáttal Gábos István odavaló lakos páholta volna Ilyést. Ez utóbbi állítás ellen most Gábos István óvást emel és kerekén kijelenti, hogy ő a tényleg részegen kiabáló, sőt ordítózó fiatalabb Ilyést nem bántotta, noha azt talán megérdemelte volna, mert apjostól együtt igen gyakran részegkednek és ilyenkor botránkoztatják a falu népét. Gábos már 65 éves ember s így verekedéshez kedve nincs. Annyit azonban tett, hogy az irt időben rászólt a nagy zajjal járó Ilyés Ferencre és csendességre s arra intette, hogy feküdjék le, ne ordítson, mert a megelőző napon apja eleget lármázott és zavarta a szomszédság álmát. Gábos azt is mondja, hogy Ilyések — mikor részegek — kötekdők és házsártosok. Józan fővel azonban kifogástalanul viselkednek. Bizony igaz lehet Gábosnak, mert a részeg ember, alárki legyen is az, csunya portéka... Ezért hangsúlyozzuk ismételten: Józan fővel járj!...

— **Hitelezési csalást** állapított meg a Kuria az ellen a vádlott ellen, aki az áru megrendelése idejében már vagyontalan volt mégis fizetőképességének bizonyítása végett több budapesti kereskedőre hivatkozott, tehát fizetőképességet szimlelt és 30 nap alatti fizetést ígért, de nem fizetett. Vádlottnak ebben az eljárásában a Kuria ravasz fondorlatot látott, mellyel a vádlott a sértett céget tévedésbe ejtette, még pedig oly célból, hogy a cégtől magának hitelezést eszközöljön ki.

— **Hazafias célu adományok.** A székelyudvarhelyi Székely Dalegylet az e hó 6-án megtartott Petőfi emlékünnepe alkalmából az elhelyezett koszorúk költségeihez hozzá járult adakozók névsorát lapunk szerkesztőségéhez beküldötte közlés végett. A névsor azonban olyan terjedelmes, hogy azt egészen leközölni igen hosszadalmas lenne. Épen ezért a gyűjtők nevének felemlítésével az egyes összegeket közöljük a következők szerint: Pálffy Aladár ivén 13 K 20 f, Biró István

vendéglősén 3 K 50 f, Papp Gyulán 12 K 40 f, Zöld Jánosén 2 K 90 f, Nagy Miklósén 11 K 50 f, Benedek Bélán 3 K, Vass Andrásén 2 K, Szabó Ödönén 4 K 60 f, Kovács Lázárén 5 K, Lichtmann Mórén 13 K, Széles Dénesén 3 K 40 f, Kézsmárky Ákosén 7 K 20 f, Soó Domokosén 11 K, Mészáros Zoltánén 4 K, Mazinger Lászlóén 5 K 50 f, Kandó Istvánén 20 K 10 f, Bokor Andrásén 7 K 60 f, Biró Lászlóén 6 K, Kassay Józsefén 4 K 40 f, Bodregi Balázsén 3 K, Rájk Józsefén 6 K 30 f, Koronkay Ferencén 10 K 90, Horváth Józsefén 62 K, Szász Károlyén 4 K 70 f, Kolozsváry Ferencén 2 K 16 f, Deák Istvánén 11 K 20 f, Sándor Józsefén 1 K 36 f, Török Múzesén 3 K 50 f; összesen 247 K 42 f. Ugy a buzgó gyűjtőknek, mint a hazafias ügyért áldozni kész közönségnek, valamint a helyi pénzügyezeteknek is e helyen mond köszönetet a rendezés fáradságos munkáját teljesítő Székely Dalegylet

— **Negyűlés a képviselő ellen.** Lapunk zártakor értesülünk, hogy a Justh párt a Kossuth-párttal és a szociáldemokratákkal egyetemben, a jövő héten nagyobb négyülést tart a székelyudvarhelyvidéki kerületben, melynek Kállay Tamás a képviselője. A négyülésen föl fogják szólítani Kállay Tamást, a kit függetlenségi programmal választottak meg s a ki később belépett a munkapártba, hogy mondjon le képviselői megbízásáról.

— **Állatvédőegyesületek új felügyelő hatósága.** A belügyminiszter az állatvédő egyesületek felett gyakorlandó főfelügyelői jogot a földművelésügyi minisztérium hatáskörébe engedte át. Ebből kifolyólag az ujonnan alakuló állatvédő egyesületek alapszabályai jóváhagyás végett ezentul nem a belügyi miniszterhez, hanem közvetlen a földművelési miniszterhez terjesztendők fel és ugyanide intézendők általában a már fennálló egyesületeknek az alapszabályok módosítására vonatkozó beadványt.

— **Mintázási Tanmenet.** A népiskolai kézimunka oktatás — agyagmintázás — sikerét biztosító nagyszabású munkát: „Mintázási Tanmenet”-et állított össze és adott ki Hargita Nándor székelyudvarhelyi áll. kö. és agyagipari szakiskolai igazgató, szobrász. Szerzőnek ezen, az agyagmintázás minden részletét felölelő értékes munkája két részből áll; a mintázás tanítására vonatkozó összes tudnivalókat magában foglaló Vezérfonalból és a gyakorlati kivitelhez mintákat adó 84 drb gipsz minta és 14 drb fali rajzból. Nemcsak a szakember, de a népiskolai tárgykörrel teljesen ismerős és otthonos gyakorlati tanító munkája is ez a Tanmenet, mert szerzője a székelyudvarhelyi szakiskolai tanulókat, továbbá az eleni népiskolai és alsóbb osztályú középiskolai tanuló ifjúságot már esztendőnk óta tanítja a mintázásra. Az elismeréssel adózó kedvező bírálat alapján a Mintázási Tanmenettel a vallás- és közoktatásügyi minisztérium 3285—911. számú rendeletével engedélyezte és a taneszközök jegyzékébe felvette. Az egész munka ára 75 korona, melyet iskolák részére, a helyi kívánságok szerinti részletfizetés mellett is szállítja a szerző. Megjegyzendő azonban, hogy ezen árban a szállítási, csomagolási és ládaköltségek nincsenek beleszámítva. Megrendelési cím: Hargita Nándor áll. szakiskolai igazgató Székelyudvarhely. Melegen ajánljuk ezen kiváló szakmunkát az érdekeltek figyelmébe.

— **Kereskedő tanoncok egyesületbe való felvétele.** A kereskedelmi miniszter 16.381—1911. sz. határozata kimondja, hogy kereskedő-tanoncok a kereskedelmi alkalmazottak sportegyesületeibe tagokul felvehetők, de a felvételhez a tanonc főnökének és a tanonciskola igazgatóságának előzetes beleegyezése szükséges.

— **Táncanfolyam-megnyitás.** Tisztelettel értesitem a helybeli és vidéki közönséget, hogy folyó évi szeptember 1-én a „Budapesti”-szálló nagytermében táncanfolyamot nyitok. Tundij 6 heti tanfolyamra kezdőknek 12 K, haladóknak 8 K. Tanítási idő: iskolás növendékeknek d. u. 5—7-ig, felnőtteknek este 8—10-ig tart. Beiratkozni lehet minden időben Betegh Pál és Z. Székely Dénes könyvkereskedéseikben. A Bem-u. 2. sz. alatti lakásomon. Kiváló tisztelettel Sára Miklós, okl. táncitanító.

— **Rácz sándor fővárosi tanár fiuinternátusa.** (Budapest legszebb és legegészségesebb részén a Dunaparton, a parlament mellett) fölvesz teljes ellátásra polgáriba, reálba, gimnáziumba és kereskedelmibe járó tanulókat. Az intézet közvetlen közelében vannak az V. kerületi állami reáliskola és gimnázium, keresk. akadémia és felsőkereskedelmi, fővárosi polgári iskola. Az internátusban kiváló középiskolai és szaktanárok készítik elő a tanulókat leckére, Francia, német és angol tanítás és beszélgetés, zene, torna. Magán tanulóknak külön kurzusok. Prospektust szívesen küld az intézet igazgatója: Rácz Sándor fővárosi felső keresk. isk. tanár, V. Személynök u. 7

— **Zenebarátok figyelmébe.** Mielőtt zongorát vásárol, saját érdeke, hogy ajánlatot kérjen Farkasházi és Biró cégtől (Budapest, V. Váci-körút 12.) hol csakis elsőrendű külföldi gyártmányok tíz évi jótállással legolcsóbban kaphatók Bérmentes szállítás. Meg nem felel hangszerek költségmentesen kicseréltetnek. Kényelmes részletfizetések.

— **A réten álló fűzfák gazdasági termények.** Fölmerült esetből kifolyólag elvi határozatban mondotta ki a hatásköri bíróság, hogy a réten álló fűzfák s azoknak lehullott vagy levágott galyai gazdasági termények. Az ily termények ellopása mezőrendőri hibágás s az ügy elbírálása az értékre való tekintet nélkül, a közigazgatási hatóság hatáskörébe tartozik.

— **Vasuti kocsik világítása földgázzal.** A pénzügyminiszter most rendelte el az első sűrítőt, a melynek felhasználásával a kissármási földgáz forrásból kitoduló gázt tartályokba fogják majd sűríteni. Nehány hét múlva már földgázzal fogják a M. Á. V. kocsikat világítani.

(.) **Előzetes Utbaigazítás** a kolozsvári m. kir. Ferenc József Tudományegyetem-re való beiktatás illetve beiratkozás és egyéb tudnivalókra néve címen most jelent meg Medeséri Miklós Józsefnek tájékoztató füzet. Szerző célja az Egyetemre először jövő hallgatóknak, a kolozsvári Egyetem négy tudománykarán a tanulmányi stb. szabályzat szerint követendő, miniszteri rendeletekkel s egyetemi-tanácsi illetve intézeti hatóságok határozatával szabályozott eljárásokról, részletes utbaigazítást adni. A füzet az általános tájékoztató bevezetésen kívül, X fejezetre oszlik, u. m.: I. Rendes hallgatók. II. Rendkívüli hallgatók. (Nőhallgatók). III. Beiktatási eljárás a) származási iv, b) leckekönyv, c) igazoló-jegy, Tandíjmentességgel beiratás. IV. Beiratkozás a 4 tudománykaron. V. Gyógyszerészetten hallgatók. VI. Országos Középiskolai Tanárképző Intézet. VII. Egyetemi egyesületek. VIII. Ösztöndíjak, segélydíjak és egyetemi alapítványok. IX. Záradék. (Hirdetési táblák) X. rész „Függelék”-ben a négy tudománykaron a rendes és rendkívüli hallgatók számára használatos „Származási iverk” mintalapjai vannak, megfelelő színekben bemutatva. A füzet ára 1 korona. Kapható szerzőnél Kolozsvárt (Központi Egyetem); ugyszintén az egyetemi főpedellusnál, a helybeli könyvkereskedőknél és az Egyetem-utcai „Mensa-Tözsde”-ben.

FIGYELEM!

AIDA VERGE & BLUE STAR CONTINENTAL

CIGARETTAPAPIROK CSAK AZ ITT LÁTHATÓ KÉPEKKEL VALÓDIK
 ÓVAKODJUNK ÉRTEKTELEN UTÁNZATOKTÓL!

Nagy feladat mai napság

lányokat jól nevelni. Pedig az emberiség boldogsága nagyrészt e ettől függ. Ezt a nehéz munkát rendkívül megkönnyebbiti Dolnay Gyula főszerkesztő „Lányok Lapja” mely havonként kétszer 1-én és 15-én igen sok képpel és oly kiválóan hasznos, szórakoztatva oktató s háziasszony nevelő gazdag tartalommal jelenik meg, hogy azt bárki a legnyugodtabb lelkiismerettel adhatja leánygyermekéi kezébe. Az előfizetési ára csak két korona negyedévenként. Mutatványzámmal a „Székely-Udvarhely” re való hivatkozással ingyen küld a „Lányok Lapja” kiadóhivatala Budapest, VIII. Mária-ut 2.

Arany, Ezüst, Vas, Bronz, Porcellán és **Régiségeket** megbízhatóan vásárolhat azonnal megvásárol, esetleg értékel, vagy utasítást ad.

Hagyatéki árveréseken

mint vevő résztvesz. Arany, briliáns ékszerreket, ezüst tárgyakat (ört állapotban is) bár, milyen összegre vásárol.

Dietrich Gyula ötvösmester.

Kolozsvárt.

Levélbeni megkeresésre azonnal válaszol.

Sürgőnycim: Dietrich ókszerész Kolozsvár

1848 eredeti francia angol, és amerikai toalettművelő közöl a BUDAPESTI BAZÁR egy évfolyamában. Előfizetési ára: **negyedévre 2 korona.** Ingyen mutatványzámmal küld a „BUDAPESTI BAZÁR” kiadóhivatala Budapest, VIII. Baross-u. 22. (Budapesti Bazár-ház.)

Stoch Cognac gyógyszer

Garantált valódi borpárlat. Izzése a legszigorubb ellenőrzés mellett történik.

Gamis és Stoch Barcola.

A töltés és dugaszolás Bécsben a cs. kir. vegyészeti állomáson történik s minden egyes palack az állomás bélyegzőjével van ellátva.

Mindentitt kapható

Hamisítástól védve van

A Talmud magyarul.

Egyre halljuk a Talmud-morát, Talmud-erkölcsöket emlegetni, bár a legtöbb ember ismeri a Talmudot, nem ismeri éppen azokat a részeket, amelyek a keresztény világot érdeklik s melyeket saját jól felfogott érdekeinek megóvása céljából ismernie kellene.

A Talmud a zsidó rabbiképzők tananyaga, ez az ő theologiájuk. Nincs az a pikáns pornographia, nincs az a rémregény, ami ennél érdekesebb lenne. A Talmud kivonatos, de szöszes fordításban most jelenik meg 320 kvartoldalon. Ára 10 korona. Népies kiadás 2 K, 2 drb 3 K, 3 drb 4 korona.

Megrendelhető:

„A Kereszt” kiadóhivatalában Budapest, III. Nád-utca 1. szám.

B O R I!

Férnengel Gyula székelyudvarhelyi bornagykereskedőnél

a legjobb minőségben, nagy választékban és legelőnyösebb árak mellett nagyban és kicsinyben kapható

Síremlékek és lépcsőkővek Székelyudvarhely,

Kossuth-utca 52-ik szám alatt

Imreh Márton kőfaragómester üzletében kaphatók a legutányosabban. Elvállal egyéb építkezésre való munkát is. Erősségét és tartósságát jótállást vállal.

Czell Frigyes és Fiai

bortermelők és bornagykereskedők Medgyes.

Legjobb beszerzési forrás természetadta valódi erdélyi hegyi borokban. Hordókban és palackokban. Kiváló sajáttermés és vörös borok.

BÉLYEGZŐK megrendelésre mindenféle kivitelben bárhova a legpontosabban gyári áron szállítanak Betegh Pál könyvnyomtató- és könyvkötő-intézetéből Székelyudvarhelyt, Kossuth utca 31. sz.

Hirdetés az üzlet lelke! Hirdetés nélkül nincs forgalom! **HIRDESSZEN** tehát a „Székely Udvarhely”-ben.

ÉRTESETÉS.

Cipőraktáromat leszállított árak mellett kiárusítom.

Szükségletét mindenki saját érdekében el ne mulassza nálam beszerezni.

Tisztelettel

Szentkovits János Utóda

Kész blousok és gyermekruhák.

Kész aljak és kostümök mélyen leszállított árakban kaphatók.

SZÉKELY-UDVARHELY

tiszta 48-as függetlenségi lap, Udvarhely megye legelterjedtebb közlönye. Megjelenik hetenként 2-szer. Előfizetési ára félévre 5 K. Elterjedtségénél fogva hirdetésekre a legalkalmasabb.

Emile Adria Rákóczy Szt-István Szepesi len

legjobb magyar gyártmányú diszleveledpapírok. Ezekon kívül közönséges és finom, szines és virágos leveledpapírok és borítékok, leveled-kártyák, gyász-**Képes levelezőlapok** 20-féle helybeli felvételleveledpapírosok stb. Nagy választék tájképes virágos, genre, művész- és alkalmi kártyákból és üdvözlő jegyekből

Allandóan kaphatók mindenféle

kész nyomtatványok,

u. m. községi, körjegyzői, szolgabírói, végrehajtói, ügyvédi, lelkészi, iskolai, üzleti és különféle magánügyi nyomtatványok.

NYOMTATVÁNYRAKTÁR

KÖNYVNYOMTATÓ- ÉS KÖNYVKÖTŐ-INTÉZET

BETEGH PÁL

KÖNYV-, ZENEMŰ- ÉS PAPIRKERESKEDÉS

Mindenféle színű, nagyságu, súlyú és minőségű irodai és irodai

PAPIROSOK

vonalzott és sima leveledpapírok, vonalzott és rovas papírok, rajzpapírok, írógéppapírok, csomagoló és selyempapírok, másolópapírok, itató-papírok, szűrőpapírok, torta- és befőző-papírok, könyvkötő-papírok és papírkülönlegességek. Kártyapapírok.

Lemez-papírok minden sulyban. Hangjegypapírok. Sorvezetők.

Irkák, füzetek,

jegyzetkönyvek, hangjegyfüzetek, rajzfüzetek, vázlatkönyvek, diszminták, szőpirási és rondírási minták. Olcsó legyező-falrajzok, klozetpapírok, szivarkahüvely, szivarka s névjegytárcák Dohány-esszivatárcák bőrből és fémből. Bőrtárcák, pénzes-erzények, okmány és irománytáskák.

Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 31. (saját ház).

Ajánlja modern gépekkel szakszerűen berendezett villam-motoros

KÖNYVNYOMDÁJÁT

mindenféle könyvnyomdai munkák, u. m.: művek, füzetek, táblázatok, hatósági és üzleti nyomtatványok, meghívók, eljegyzési és esküvői kártyák, névjegyek, falragaszok, körlevelek, gyászjelentések stb. pontos és jutányos áron való elkészítésére. Ajánlja továbbá

könyvkötészetét

honnán izléses munkák a legrövidebb idő alatt olcsó áron kerülnek ki

Acélírótollak, rondtollak, üveg-tollak, tollszárok, disztollszárok. **Írók,** fekete, szine ironok, notes ironok, csavarironok (crayonok), zsebironok, csavarironbetétek, ironvédők, ironhegyezők. **Kréták,** iskolai, kávéházi és fajelző kréták, szines kréták. **Tinták,** legjobb irodai és másoló tinták, szines, vegy- és ruhajelző-tinták, bélyegzőfesték, tus, mézga, folttisztító, bronz.

HEGEDŰ, hegedüvonó, hurok, hegedü-iskola, hegedü-alkatrészek. Gramophon és fonográfok, lemezek és hengerek u. hangoló-sipok és orszáknak. **Mono-**grammok fehéremű és leveledpapírjelzésre. Kézi nyomda. — Különböféle bélyegzők, pecsétnyomók, pecsétjegyek, pecsétviasz, festékpárnák, ostyák. Ajtóablak és névfeliratok öntött fémből, erdészkalapácsok gyári áron.

A hazai és külföldi jeles írók művei, ifjusági iratok és képeskönyvek folyton vannak készletben. Teljes „Magyar Könyvtár”. A székelyudvarhelyi **középiskolákban** és a városi és megyei **elemi népiskolákban** használatban levő **összes tankönyvek** raktára. Szótárak, térképek, naptárak, imakönyvek, albumok, emlékkönyvek, üzleti beiró könyvek, főkönyvek, pénztárkönyvek, naplók, jegyzőkönyvek, másolókönyvek, bevásárló könyvek, zsebkönyvek (notesek), pénztártömbök (Block), dárcsa és szelvénykönyvek.

Körzők,

vonalzók, háromszögek, szögmérő, rajzdeszkák tolltokok, itatódeszkák, olaj-szfesték minden színben. Ecsetek. Irodai és zsebtintatartók, disztintatartók, tollállványok, szivacs-esésze, író-mappák. Legjobb dörzsmézőgák, gummiszalagok. — Rajzszögek, szönyegszögek, kapesok stb.